

Література.

1. Галушко О.С. Забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств на базі інноваційного розвитку. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2012. 212 с.
2. Головачев А.С. Методические основы конкурентоспособности отрасли и показатели ее оценки. *Экономика и управление*. 2010. №2. С. 108-110.
3. Кваснюк Б.Є. Конкурентоспроможність національної економіки. Київ: Фенікс, 2005. 582 с.
4. Клименко С.М., Дуброва О.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства. Київ: КНЕУ, 2006. 527 с.
5. Яшева, Г. А. Оценка конкурентоспособности предприятий: методологический подход. *Вестник БДЭУ*. 2001. № 6. С. 57-58

КОМПЛЕКСНИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

МАРТИНОВ Є.Д., МИКОЛАЄНКО М.В.,

НЕБОЖИНА А.П. *, СТУДЕНТИ,

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМ. П. ВАСИЛЕНКА***

Механізм управління ризиком створюють ряд працівників компанії. Топ-менеджмент насамперед повинен запропонувати інструменти і методи ризик-менеджменту, що підходять для різних факторів ризику. Потім, і це складніше, він повинен вирішити наскільки інтегрованим чи дезінтегрованим має бути механізм управління ризиками. Це потребує розробки і реалізації організаційних структур, систем і процесів для управління ризиком [1].

Високоінтегрований підхід до ризик-менеджменту передбачає загальну термінологію, інструменти, методи і періодичну оцінку профілю ризику для всієї організації загалом. Такий підхід особливо ефективний тоді, коли фактори ризику спільні для всієї компанії і її підрозділів і коли прийоми ризик-менеджменту, розроблені в одному з підрозділів, можна з успіхом застосувати в інших.

Дезінтегрований підхід до ризик-менеджменту дозволяє кожному під розділу компанії створювати свої прийоми ризик-менеджменту і свою мову. Такий підхід зазвичай використовують, якщо в кожного підрозділу свої фактори ризику і вони діють

** Науковий керівник – Подальська О.В., к.е.н., доцент*

незалежно. Такий підхід потребує від менеджменту великих зусиль для розподілу ресурсів організації. Компанії-лідери усвідомили, що весь спектр ризиків не можна оцінити інтуїтивно та кожен окремо. Тому вони розробили схему комплексного ризик-менеджменту, що допомагає впевнено досягати своїх цілей. Такий комплексний (інтегративний) підхід до ризик-менеджменту дозволяє [2]:

- розглядати ризик більше як сприятливу можливість, а не загрозу, якої слід уникнути;

- використовувати конкурентні переваги («важіль»), фокусуючи увагу на критичних факторах успіху;

- нарощувати багатство акціонерів за рахунок скорочення негативних факторів ризику (збитку) і збільшення віддачі від позитивних (сприятливих можливостей);

- задіяти всі управлінські сили, а не тільки фінансистів. Найвищий (світовий) клас ризик-менеджменту включає [3]:

- структуру ризик-менеджменту, наявну в організації для забезпечення своєчасного визначення ризику і для комунікацій щодо управління ризиком;

- ресурси достатнього обсягу, потрібні для реалізації завдань ризик - менеджменту;

- культуру ризику, що підсилює управлінські рішення у сфері ризик - менеджменту;

- інструменти і прийоми, розроблені для забезпечення ефективного і постійного ризик-менеджменту.

Відзначимо, що в компанії треба створити спеціальний економічний та організаційний механізм упровадження принципів ризик-менеджменту в діяльність усіх підрозділів. Його важливий елемент – використання таких показників, як SVA, RAROC. Вони орієнтують працівників на врахування принципів управління ризиками у своїй роботі.

Існує певна логіка розвитку ризик-менеджменту, що передбачає його плавний, поетапний перехід від нижчих форм до вищих. Аналіз показує, що управління ризиками проходить у кілька етапів. Спочатку керівництво компанії дотримується так званого «оборонного» підходу, коли увага зосереджена на виявленні і протидії факторам ризику, які являють загрозу для бізнесу компанії. Фахівці компанії домагаються того, щоб усі бізнес-процеси проходили без відхилень від відповідних

нормативів. На другому етапі менеджери домагаються як можна меншого розкиду значень запланованих показників (тобто мінімізують стандартне відхилення). Наголос робиться на бенчмаркінг і на масштабне впровадження досвіду найкращих компаній у своїй галузі. Третій, «наступальний» етап характеризується тим, що керівництво компанії сприймає ризик-менеджмент як ефективний інструмент для підвищення ринкової вартості компанії і, відповідно, багатства її власників. Це вже, так би мовити, «вищий пілотаж» в управлінні ризиками.

Правильна оцінка ризиків та комплексний ризик менеджмент дасть можливість приймати оптимальні рішення щодо розвитку підприємства, що в свою чергу дасть можливість захисту від негативного впливу ризиків та отримати додатковий прибуток від господарської діяльності [4]. Ризиком необхідно управляти, тобто використовувати різні методи, які дозволяють в певній мірі прогнозувати настання ризикованої події і приймати заходи для зниження ступеня ризику [5].

Література.

1. Тарельник Н.В. Розробка системи ризик-менеджменту при страхуванні ризиків в аграрній сфері *Вісник СНАУ. Серія: Фінанси і кредит.* — 2011. -№1. -С. 374-377.
2. Управління ризиками у фінансуванні та кредитуванні агровиробників - ключова тема фінансового ринку Журнал "Страхова справа", №1 (49) 2013-С.60..
3. Подольська О.В. Воронцов С.М., Нечитайло О.О. Удосконалення системи ризик-менеджменту аграрних підприємств *Сучасні проблеми менеджменту : матеріали XIV міжнар. наук.-практ. конф.* — К. : Нац. авіац. ун-т, 2018. — с.136-138.
4. Островерх О.В., Родіонов О.В. Необхідність управління змінами в організації *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки.* Випуск 172 – Харків: ХНТУСГ. – 2016. – С. 62-68.
5. Навроцький С. Систематизація ризиків сільськогосподарських підприємств *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: сер.: Економіка.* - 07/2008. - Вип.105.- С. 17-20.